

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ คนไทยมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งนับเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง การจะรักษาภาษาไทยให้ดำรงคงอยู่ก็โดยการที่คนไทยต้องศึกษาภาษาของตนเองให้ถ่องแท้ การอ่านเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าใจภาษา ช่วยให้รอบรู้ในวิชาการต่าง ๆ การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเรามาก ทำให้ชีวิตมีความหมาย ทำให้เป็นผู้รอบรู้ ทันต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวของสังคมและโลก ผู้อ่านจะมีความสุข ความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือ การอ่านช่วยเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ผู้อ่าน นอกจากนี้ยังมีความสำคัญต่อการปรับปรุงตนเองและสังคมอีกด้วย รัญจวน อินทรกำแหง กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือไว้ว่า

การอ่านหนังสือมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่หมุนเร็วทั้งในทางวัตถุ วิทยาการ ความนึกคิด ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศก็เกิดขึ้นเร็ว หมุนเร็ว และแปรเปลี่ยนเร็ว ฉะนั้นจึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอ่านหนังสือเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า และความเปลี่ยนแปลงทั้งหลายได้ทันกาล^๑

จะเห็นได้ว่าการอ่านเป็นหัวใจของการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ทุกแขนงวิชาต้องใช้ทักษะการอ่านทั้งสิ้น บุคคลที่อ่านมากย่อมได้ประสบการณ์มาก ได้ค้นคว้าหาความรู้มาปรับปรุงในอาชีพของตนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป เสรีบริโกเศศ โกล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านหนังสือไว้ว่า

^๑ รัญจวน อินทรกำแหง, สมพันธ์ เศษะพันธ์ และประทีป วาทิกทินกร, การอ่านและพิจารณาหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่ ๔. (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๓),

... การอ่านหนังสือก็เหมือนกับการคุมทากน ทำให้เห็นชีวิตกว้างขวางออกไป
ก็รู้จักสภาพความจริง, ความเป็นอยู่ และนิสัยใจคอของมนุษย์ซึ่งในวรรณคดีมี
พรรณนาไว้มากทุกแง่มุม, การรู้จักเลือกอ่านแต่หนังสือที่ดี ก็มีแต่จะช่วยทาน
และสวนรวมให้มีชีวิตเป็นอยู่อย่างสูงใส สมบูรณ์ เป็นสิริมงคล^๑

ในโรงเรียนการอ่านมีความสำคัญต่อเด็กมากเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เพราะวัยเด็ก
เป็นวัยที่เหมาะสมแก่การศึกษาหาความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา
นักเรียนจำเป็นต้องใช้ทักษะการอ่านมากทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นักเรียนต้องค้น
คว้าหาความรู้จากห้องสมุดของโรงเรียนไม่ว่าจะนำไปเขียนรายงานที่ได้รับมอบหมายจากครู
นำไปอภิปราย โต้เถียง แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นในระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน หรือ
เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ตนเองนอกเหนือจากที่ได้รับจากครูในห้องเรียน เหล่านี้จำเป็นต้อง
อาศัยทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาด้วยตนเองทั้งสิ้น

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหมย์ กล่าวถึงทักษะการอ่านไว้ว่า
ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่
นักเรียนในทุกระดับชั้นวิชาการศึกษาต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน
หย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน และมีทักษะในการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูง
ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความ
รู้ที่ได้อ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี^๒

การอ่านมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งควรฝึกให้เป็นนิสัย ผู้อ่านต้อง
อ่านไม่ว่าจะอยู่ที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือสถานที่ใดก็ตาม ควรพยายามอ่านหนังสือทุกประเภท

^๑ เสรีบริโกเศศ, คำของวรรณคดี (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คลังวิทยา,
๒๕๑๕), หน้า ๔๒.

^๒ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหมย์, วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
(กรุงเทพมหานคร: แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๒๒), หน้า ๑๒๑.

สุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงษ์ กล่าวว่ "หนังสือเท่านั้นที่จะให้ความรู้กว้างขวางและลึกซึ้งในเรื่อง
ที่ควรจะทราบ หนังสือช่วยให้ติดตามโลกได้ทัน ช่วยผ่อนคลายความเคร่งเครียดและพักผ่อน
สมองอย่างดีที่สุด และช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย"^๑

นอกจากนี้ลาวัดย์ นิชรรัตน์ ยังกล่าวถึงคุณค่าของการอ่านหนังสือไว้ว่า
การอ่านจะทำให้เป็นที่ยอมรับในวงสังคม ช่วยให้เราเป็นคนที่เราปรารถนาอยากเป็น นั่น
คือเป็นนักรุกาณเทศะ ปรับตัวเองได้ วางตัวเป็น เข้ากับสังคมได้ดี มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่าง
สบาย หนังสือนิยายสาร หนังสือพิมพ์ จะช่วยให้เรารู้จักตัวเลขดีขึ้น ช่วยให้เรามีความคิด
อย่างกว้างขวาง มีนิสัยตัวเองให้ดำรงชีวิตอยู่เป็นสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้
จากการอ่านหนังสือจะทำให้เราเข้าใจคนได้ดี สามารถเข้ากับคนอื่นได้ดีกว่าเดิม...คนที่
อ่านหนังสือมากเป็นบุคคลที่น่าสนใจ มีความคิดกว้างขวางลึกซึ้ง สามารถจะแสดงความรู้
ความคิดเห็นดี ๆ ได้ทุกกาณเทศะ ไม่ว่าจะอยู่ที่โรงเรียน ที่บ้าน ที่ทำงาน หรืออยู่ในสโมสร
คนที่อ่านได้คือยอมเป็นบุคคลสำคัญ^๒ การอ่านให้ไ้ปริมาณมากที่สุดด้วยวิจรรณญาณที่ดีวนที่สุด
ยอมทำให้ผู้นั้นมีความรู้ในเรื่องราว เหตุการณ์ และปัญหาต่าง ๆ รวมกัน"^๓

การอ่านหนังสือ จะให้ประโยชน์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับกาอ่านเป็น ซึ่งเด็ก
จะต้องฝึกกาอ่านอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเข้าใจ ความซาบซึ้ง รู้จักวิเคราะห์ และเกิด
ความคิดจากการอ่านหนังสือ ซึ่งถือว่าสำคัญมาก ดังที่รัฐจวน อินทรกำแหง ได้กล่าวว่า
"...การอ่านหนังสือที่จะไ้รับ "ค่า" ของหนังสือจริง ๆ นั้น ต้องอ่านให้ไ้ได้ "ความคิด"

^๑ สุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงษ์, "เพียงสิบห้าหน้าที่เท่านั้นถึงพันเล่ม," อักษรศาสตร์
พิจารณา ๑๐ (มีนาคม ๒๕๑๗): ๒๒.

^๒ ลาวัดย์ นิชรรัตน์, "คุณค่าของการอ่านหนังสือ," จุดสารภาษาไทยเล่มที่ ๖
(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๑๔), หน้า ๑๖ - ๑๗.

^๓ กาญจนา นาคสกุล และคนอื่น ๆ, การใช้ภาษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์เกสติกไทย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๗๐.

ที่แฝงอยู่เบื้องหลังตัวหนังสือ นั้น มิฉะนั้นแล้ว การอ่านนั้นก็หาความหมายอันใดไม่ และก็เป็นที่น่าเสียดายเวลาอันมีค่าที่จะเสียไปในการอ่านนั้น^๑

การที่จะให้นักเรียนเกิด "ความคิด" จากหนังสือที่อ่าน ก็โดยการที่ครูหรือผู้ปกครองช่วยชี้แนะ หรือช่วยเลือกหนังสือให้เด็กอ่านให้เหมาะสมกับวัย เช่น เนื้อเรื่องเป็นเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของเด็กตามวัยของเขา ส่วนวนภาษาที่เด็กในวัยนั้น ๆ จะเข้าใจได้ ตัวละครเป็นบุคคลที่อยู่ในวัยเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ถ้าเป็นเช่นนั้น เด็กจะเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ยิ่งอ่าน ยิ่งสนุก ทูซ (Tooze) ได้กล่าวไว้ว่า "การอ่านมีค่าสำหรับพลเมืองดีทุกคน ปรัชญาของการศึกษามีเป้าหมายรวมในเรื่องการอ่านและเห็นว่า การอ่านมีความสำคัญในชีวิตประจำวันของเรา"^๒

จากหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ วิชาภาษาไทยมีการแยกการสอนออกไป คือวิชาการไวยากรณ์ เวลาเรียนสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เรียนการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และหลักภาษา นอกจากนี้ต้องเรียนนิชารวรรณคดีไทย สายสามัญจะเรียนสัปดาห์ละ ๒ ชั่วโมง สายอาชีพเรียนสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง เนื้อหาวิชาไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ความสามารถอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะหลักสูตรได้วางไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนั้นการเรียนการสอนจึงขึ้นอยู่กับครูผู้สอน หากครูผู้สอนสอนไปในแนวสร้างสรรค์ ก็จะก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน แต่หากครูไม่ได้สอนในแนวนี้ก็ก่อให้เกิดความสูญเปล่าเช่นกัน หนังสือประกอบการเรียนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรปี ๒๕๐๓ ยังมีไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถอ่านเข้าใจด้วยตนเอง ฉะนั้น

^๑ รัญจวน อินทรกำแหง, "สงครามชีวิตของ"ศรีบูรพา", "วรรณกรรมวิจารณ์" ตอนที่ ๒ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๑๔), หน้า ๓๖ - ๓๗.

^๒ Ruth Tooze, Your Children Want to Read (Englewood Cliffs, N.J.: Prentice - Hall, 1957), p. 10.

ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ เนื้อหาวิชาภาษาไทยได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เช่น มีกวีนิพนธ์เลือก อาทิ วิชาการอ่านและพิจารณาหนังสือ โดยให้หลักที่จะนำไปสู่ความสามารถในการวิจารณ์เบื้องต้นโดยเลือกหนังสือที่นักเรียนนิยมนำมาพิจารณา เพื่อส่งเสริมจินตนาการและความคิดเชิงวิจารณ์ที่จะทำให้เด็กรู้จักคิด รู้จักดำเนินชีวิตให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่ชุมชนจนถึงประเทศด้วย กรมวิชาการได้กำหนดหนังสือให้นักเรียนเลือกอ่านประกอบในวิชาภาษาไทยมากมาย มีทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง สารคดี นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย รวมทั้งหมด ๓๒ รายการ ให้นักเรียนเลือกอ่านในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อย่างน้อย ๔ รายการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เลือกอ่านระดับชั้นละ อย่างน้อย ๔ รายการ โดยไม่ซ้ำกับที่เคยเลือกอ่านมาแล้วในชั้นต้น ๆ จากรายชื่อหนังสือทั้งหมด ๓๒ รายการ มีนวนิยายรวมอยู่ด้วยหลายเรื่อง ทั้งนี้เพราะต้องการให้นักเรียนเรียนรู้รูปแบบของการเขียนอีกแบบหนึ่ง ซึ่งนิยมเขียนกันมากในปัจจุบัน และเล็งเห็นคุณค่าของหนังสือประเภทนวนิยาย

นวนิยายแต่ละเรื่องซึ่งนักเขียนได้เขียนออกสู่สายตาของผู้อ่านนั้นย่อมสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ของบุคคลต่าง ๆ ในสังคมออกมาปรากฏในรูปแบบของนวนิยาย ดังที่รัฐจวน อินทรกำแหง ได้กล่าวไว้ว่า งานเขียนผูกพันอยู่กับสังคม หรือพูดอีกนัยหนึ่งสภาพความเป็นไปของสังคม ก็คือวัตถุดิบของนักเขียนเป็นเนื้อหาที่นักเขียนจะหยิบยกมาเรียบเรียงร้อยกรองให้คนอ่านได้มองเห็นภาพความเป็นไป ความสับสนอลวน ความมีคุณธรรม หรือความชั่วชาติของมนุษย์ อุดมคติหรือหลักการที่จะพึงยึดถือเป็นแบบปฏิบัติของชุมชน เพื่อให้สังคมนี้ดำเนินไปได้อย่างมีความสุข นักเขียนจะพยายามสะท้อนภาพเหล่านั้นมาสู่ผู้อ่านเพื่อให้ผู้อ่านเพลิดเพลินบ้าง ได้ความรู้ เกิดความคิดบ้าง^๑ นักเขียนอาจตั้งใจนำวัตถุดิบจากสังคมและวัฒนธรรมมาผูกเป็นเรื่องราวขึ้น หรือนำมาสร้างตัวละครหรือนำมาเป็นฉาก... เช่น

^๑ รัฐจวน อินทรกำแหง, วรรณกรรมวิจารณ์ตอนที่ ๑ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล, ๒๕๑๘), หน้า ๕.

นวนิยายเรื่อง กลิ้งแฉะรัก ของ ว.ณ ประมวลมารค ท่านผู้พิมพ์ได้เรื่องราวตัวละคร และฉากจากสังคมและวัฒนธรรมสเปนและยุโรปสมัยปลายศตวรรษที่ ๑๕ กลางศตวรรษที่ ๑๖ คือได้จากเหตุการณ์และเรื่องราวของบุคคลในประวัติศาสตร์ สารคดีเรื่องเมืองลับ เมืองขึ้น หรือ เมืองฟ้าสว่าง ของ ดร.มยุร วิเศษกุล ได้วัดคุณค่าจากสังคมไทยร่วมสมัย ของผู้แต่งและผู้อ่านในปัจจุบันนี้ด้วย รวมเรื่องสั้นชุดห้าบท ของ "ลาวคำหอม" ได้วัดคุณค่าส่วนหนึ่งจากสังคมและวัฒนธรรมไทยอีสานร่วมสมัยของเขา ผู้แตงนวนิยายเรื่อง สี่แผ่นดิน ได้วัดคุณค่าส่วนหนึ่งจากประวัติศาสตร์ไทย ระหว่างรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนถึงสิ้นรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

เนื่องจากนวนิยายเป็นศิลปกรรมที่ผู้เขียนพยายามเลียนแบบวิถีชีวิตของผู้คน เป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ ความฝัน และจากประสบการณ์ของมนุษย์ ดังนั้น นวนิยายทุกเรื่องจึงมีคุณค่าต่อผู้อ่านไม่น้อยเลย ดังที่บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ได้กล่าวถึงคุณค่าของนวนิยายไว้ว่า...คุณค่าของนวนิยายทั่วไป ก็คือการให้ "ประสบการณ์เทียม" คนที่รู้จักอ่านนวนิยายย่อมมีประสบการณ์เทียม ได้ผ่านอารมณ์ต่าง ๆ ที่คนที่ไม่อ่านไม่ได้ผ่าน จึงมีความรู้เรื่องชีวิตดีกว่าคนที่ไม่อ่าน นอกจากประสบการณ์แล้ว ผู้ที่อ่านนวนิยายย่อมจะมีความรู้ทางภาษามากกว่าคนที่ไม่อ่าน เพราะนักแตงนวนิยายจะต้องสรรหาคำสำนวนและถ้อยคำที่ไม่ซ้ำซาก ๆ มาใช้ เพราะนักแตงย่อมเลื่องบรรยายและพรรณนาสิ่งที่น่าสนใจมีแง่มุมที่จะต้องชี้ให้เห็นเด่นชัด หรือให้ผู้อ่านเกิดความคิดแปลกไปจากที่มีอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน ถ้อยคำสำนวนในนวนิยายจึงต้องมีความหมาย มีรสยิ่งกว่าภาษาที่ใช้นั้นตัว ๆ ไป^๒

^๑ วิภา กงกะนันทน์, วรรณคดีศึกษา (กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๒๑), หน้า ๘๑.

^๒ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "แนะแนวทางอ่านนวนิยาย," แนะแนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี (กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์, ๒๕๑๘), หน้า ๔๓.

๑. ประโยชน์ที่เกิดในฐานะเป็นวรรณคดี คือผู้อ่านได้รับความรู้สนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดอารมณ์ความสะเทือนใจ และความนึกฝันไปตามท้องเรื่อง
๒. ประโยชน์อันเกิดแก่ผู้เขียนเอง ได้แก่การระบายอารมณ์ การแสดงความคิดเห็นให้ทัศนะหลักเกณฑ์ชีวิตแก่ผู้อ่าน
๓. ประโยชน์ในฐานะที่เป็นเครื่องบันเทิงทั้งในสมัยนั้น สมัยนี้ และก็ยังถ่ายทอดออกมาในรูปเครื่องบันเทิงอื่น ๆ เช่น ละครรำวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น เรียกว่าเป็นการประยุกต์ของนวนิยาย
๔. ประโยชน์ในแง่ให้ความรู้ เช่น สภาพความเป็นอยู่ ภูมิฐานบ้านเมือง วัฒนธรรม ฯลฯ หรือจะสรุปว่า สะท้อนให้เห็นสภาพของชีวิตในเรื่องที่แต่งก็ได้ แต่ทำได้ดีกว่าสิ่งอื่น เช่น ประวัติศาสตร์ คือให้รายละเอียดของชีวิตมากกว่า
๕. ประโยชน์ทางด้านภาษา ผู้อ่านได้สัมผัสกับภาษาที่ร้อยกรองไว้อย่างประณีตบรรจงแล้ว
๖. ประโยชน์ในแง่คติธรรม
๗. ประโยชน์ในทางการเมือง นวนิยายบางเรื่องอาจทำให้การเมืองเปลี่ยนแปลงไปได้เนื่องจากผู้อ่านมีจิตใจคล้อยตาม เช่นเรื่องของ Charles Dickens ทำให้รัฐบาลต้องแก้ไขความหมายเกี่ยวกับการใช้งานแก่เด็ก เรื่องชีวิตชนบทของ มนัส จรรยาพงศ์ ทำให้คนคิดถึงตำนานอิทธิพลของเศรษฐกิจในชนบท^๑

วงการหนังสือในปัจจุบันได้เห็นความสำคัญของหนังสือประเภทนวนิยาย จึงจะเห็นได้จากการประกวดหนังสือดีเคนประเภทนี้ในแต่ละปี พร้อมทั้งมอบรางวัลให้กับนักเขียนหนังสือที่ชนะการประกวด รางวัลต่าง ๆ ที่จัดขึ้นสำหรับหนังสือประเภทนวนิยายดีเคน เช่น

^๑ เพื่อถก กุสุมา ณ อุษยา, "เรื่องอ่านเล่นหรือ...นวนิยายในวรรณคดีไทย," จันทร์เกษม ๔๕ (พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๑๑): ๕๑ - ๕๒.

รางวัลหนังสือดีขององค์การยูเนสโก รางวัลทางวรรณกรรมขององค์การ ส.บ.อ. รางวัลหนังสือดีเด่นประจำปีงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ รางวัลบัวหลวง ของธนาคารกรุงเทพ จำกัด รางวัลวรรณกรรมอาเซียน รางวัลกองทุนอนุสรณ์ จอห์น เอ. เวกิน และรางวัลวรรณกรรมดีเด่นของนักเขียนอาเซียน

นวนิยายได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็ให้ความสนใจและนิยมอ่าน จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่พบเห็นเมื่อสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่ายังมีอุปสรรคในการที่นักเรียนจะเลือกอ่านหนังสืออ่านประกอบ เช่น หนังสือมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน นักเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนให้รู้จักเลือกหนังสืออ่านประกอบซึ่งอาจจะเป็นการปิดกั้นความต้องการอ่านของนักเรียนได้ นั่นก็คือเป็นการบังคับให้นักเรียนอ่าน ไม่ใช่ให้นักเรียนเลือกอ่านตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ นอกจากนี้ครูผู้สอนก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการใช้หนังสืออ่านประกอบ เช่น หนังสือมีไม่เพียงพอ ความคิดเห็นในการเลือกหนังสือเพื่อให้นักเรียนอ่านของครูผู้สอนไม่ตรงกัน ปัญหาการวัดผล การออกข้อสอบ ฯลฯ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยายในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อที่จะได้ทราบข้อมูลต่าง ๆ อันจะนำมาสำหรับแก้ปัญหาและเป็นประโยชน์สำหรับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยายในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ ค่านลักษณะการประพันธ์ พิจารณา

๑.๑.๑ แนวคิดของเรื่อง (Theme)

๑.๑.๒ โครงเรื่อง

๑.๑.๓ ตัวละคร

๑.๑.๔ ฉากหรือภูมิประเทศ

๑.๑.๕ ถ้อยคำและสำนวนที่ใช้ในเรื่อง

๑.๒ ลานประเทืองปัญญา ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความถึก และทัศนคติ

๑.๓ ค่านลักษณะรูปเล่มและคุณภาพของการพิมพ์

๒. เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูในระดั้มัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ แล้วประมวลความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หนังสืออ่านประกอบ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ผู้วิจัยจะวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยายในระดั้มัธยมศึกษาตอนต้น ๕ เล่ม ได้แก่ นิกกับพิม แรววัน แมงมุมเพื่อนรัก เอมิลยอกนั้สึบ และพลายมลิวัลย์ ซึ่งผู้วิจัยได้จากการสำรวจการอ่านหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยายของครูที่สอนวิชาภาษาไทยในระดั้มัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว เลือกหนังสือที่ครูใช้มากที่สุดจำนวน ๕ เรื่อง โดยใช่การแจกแจงความถี่

๒. การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบประเภทนวนิยายในลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ได้จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยซึ่งได้รับการตรวจแก้ไขและเห็นชอบจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยส่วนหนึ่ง และจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรอีกส่วนหนึ่ง

๓. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูที่สอนวิชาภาษาไทยระดั้มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๐๐ คน ตอนวนิยาย ๑ เรื่อง จากครู ๒๒ โรงเรียน

ขอตกลงเบื้องต้น

๑. ผู้วิจัยถือว่าคำตอบที่ได้จากแบบสอบถาม ไม่มีความแตกต่างกันตามประเภทของโรงเรียน และเพศของครูที่ตอบแบบสอบถาม
๒. ครูที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้ทางจิตวิทยา การเรียนการสอน การวิเคราะห์วิจารณ์และมีประสบการณ์เพียงพอที่จะวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบประเภทนวนิยายทั้ง ๕ เรื่องนี้ได้

ความจำกัดของการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบประเภทนวนิยายด้วยตนเองซึ่งอาจจะขาดความสมบูรณ์ไปบ้างเนื่องจากเป็นความคิดเห็นเพียงคนเดียว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. เป็นแนวทางในการวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๒. เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๓. ผู้พิมพ์หน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและพิจารณาคัดเลือกหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะได้ใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไข และพิจารณาหนังสืออ่านประกอบวิชาอื่นให้มีมาตรฐานดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

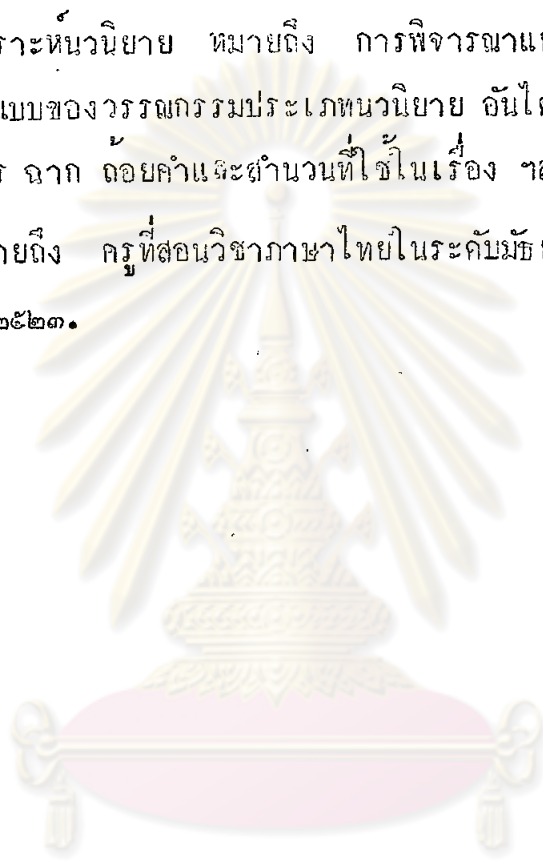
๑. ศึกษาหลักสูตร หนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง
๒. สํารวจการอ่านหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยายของครูที่สอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๓. เลือกหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยายที่ครูในโรงเรียนต่าง ๆ เลือกใช้มากที่สุด มาจำนวน ๕ เรื่อง โดยใช้การแจกแจงความถี่ ในข้อ ๒
๔. ศึกษาเกณฑ์ในการเลือกหนังสืออ่านประกอบซึ่งเขียนไว้ในตำราทั้งของไทยและต่างประเทศ แล้วสร้างเกณฑ์วิเคราะห์หลักเกณฑ์สำคัญของหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยาย นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบแก้ไข แล้วปรับปรุงก่อนนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยาย
๕. วิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยประเภทนวนิยายทั้ง ๕ เรื่อง ที่เลือกไว้ด้วยตนเอง
๖. สร้างแบบสอบถาม ๑ ชุด เพื่อสอบถามความคิดเห็นของครูที่สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่สุ่มตัวอย่างไว้เกี่ยวกับหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน หารือพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุง
๗. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไว้แล้วไปทดลองกับครูที่สอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีใช้ตัวอย่างประชากรจำนวน ๑๐ คน แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้แบบสอบถามมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรที่เลือกไว้
๘. นำแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากรจำนวน ๑๐๐ คน ตอนนวนิยาย ๑ เรื่อง จากครูโรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร ๒๖ โรงเรียน
๙. วิเคราะห์จากแบบสอบถาม นำคำตอบมาหาความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและบรรยาย
๑๐. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

คำจำกัดความในการวิจัย

หนังสืออ่านประกอบ หมายถึง หนังสือที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
กำหนดให้นักเรียนและครูเลือกอ่านประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การวิเคราะห์นวนิยาย หมายถึง การพิจารณาแยกแยะส่วนต่าง ๆ ของ
นวนิยาย ไปตามรูปแบบของวรรณกรรมประเภทนวนิยาย อันได้แก่ แนวคิดของเรื่อง
โครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก ถ้อยคำและจำนวนที่ใช้ในเรื่อง ฯลฯ

ครู หมายถึง ครูที่สอนวิชาภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๑ -
ม.๓) ปีการศึกษา ๒๕๒๓.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย